

DOI <https://doi.org/10.32837/app.v0i68.1279>
УДК 327(73:5)«19/20»

І. М. Милосердна

orcid.org/0000-0003-2083-9500

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій

Національного університету «Одеська юридична академія»

Т. М. Краснопольська

orcid.org/0000-0001-5936-5889

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій

Національного університету «Одеська юридична академія»

ІНТЕРЕСИ США В АЗІАТСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ: КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ

У сучасних умовах світ характеризується стрімкими змінами в усіх сферах життєдіяльності, які пов'язані з викликами сучасності. У нових умовах Азіатсько-Тихоокеанський регіон (далі – АТР) позиціонує себе як динамічний, перспективний та процвітаючий, за яким майбутнє і можна погодитися з словами держсекретаря Дж. Хейя: «Середземномор'я – океан минулого, Атлантичний, – океан теперішнього, Тихий, – океан майбутнього» (Santa-Cruz A, p. 1), які були висловлені більше ста років тому. Дж. Хей марив могутністю Америки і навряд чи припускав, що ХХІ століття стане часом Азії. Першою була Японія та її економічне диво, а слідом за нею був стрибок у майбутнє «азіатських тигрів» – Південної Кореї, Сінгапуру, Гонконгу і Тайваню, потім – Індії та Китаю.

Метою статті є аналіз уявлень щодо визначення місця та інтересів США в межах АТР та аналіз перспективи співпраці США з провідними країнами регіону.

У науковій літературі проблематика дослідження Азіатсько-Тихоокеанського регіону, місця та інтересів США в ньому представлена розробками Зб. Бжезінського, П. Робертса, К. Уорена, А.Д. Воскресенського, В. Головченко, М. Чайковського, С. Шергіна та ін.

На початку 1990-х років уряд США продекларував пріоритет своїх тихоокеанських інтересів перед атлантичними. Значну роль у визначенні напрямів розвитку регіональних геополітичних процесів здійснює Китай, який дедалі більше претендує на роль одного зі світових лідерів. Японія – найяскравіший приклад держави, яка здійснює істотний вплив на долю регіону. Японія активно включається у вирішення багатьох світових проблем, намагаючись посилити свій вплив і поза межами АТР. Таким чином, можна зазначити, що Китай та Японія впевнено стоять на шляху до перетворення їх на центри сили світового значення.

Політичні і економічні процеси в регіоні значною мірою визначаються впливом США, які розглядають АТР як об'єкт доповнення економічної, політичної, а головним чином, військової сили. Опорою для збереження впливу США в АТР є передове базування збройних сил, представлених Тихоокеанським командуванням ПАКОМ, а також двосторонні альянси з Японією, Австралією і Південною Кореєю.

Можна погодитися із В. Головченко щодо головних стратегічних інтересів США в АТР із кінця ХХ століття, які визначали їх місце та роль у регіоні, окрім заохочення економічної лібералізації й глибокого інвестиційно-торговельного проникнення на ринки країн субконтиненту: збереження й посилення інститутів вестмінстерської моделі парламентської демократії в Індії, що справляє позитивний вплив на увесь регіон; забезпечення стабільності міждержавних відносин Індії й Пакистану, недопущення повномасштабного конфлікту між ними; розвиток взаємовигідної багатогалузевої співпраці США й Індією задля стримування КНР; недопущення розповсюдження ядерної зброї поза межі регіону в нестабільні країни, передусім «вісі зла»; глобальна кампанія боротьби з

міжнародним тероризмом, що розгорнулася в Афганістані й Пакистані після терактів 11 вересня 2001 р.

Реалізація цих інтересів, на думку В. Головченко, так чи інакше була пов'язана з налагодженням дієвого стратегічного партнерства США з Індією як геополітичним, демографічним та економічним актором Південної Азії, який має центральне розташування в регіоні й контролює важливі морські комунікації в Індійському океані. На тлі розпаду СРСР американсько-індійські політичні відносини зазнали певного покращення, а з виведенням обмеженого контингенту радянських військ з Афганістану й припиненням Кремлем військово-технічної допомоги режиму Наджибулли Пакистан поступово втратив своє значення регіонального партнера для США.

А з приходом до влади в США президента Дж. Буша-молодшого політична еліта Індії беззастережно підтримала його ініціативу від 1 травня 2001 р. щодо відмови від американсько-радянського Договору про обмеження систем ПРО 1972 р. й пообіцяла будь-яку допомогу в боротьбі з міжнародним тероризмом. Як результат, вперше в сучасній історії лідер США запропонував державі, що руйнувала сформований зусиллями Білого Дому режим нерозповсюдження ядерної зброї, стати партнером офіційного Вашингтону в програмах освоєння мирного атому (В. Головченко, 2015).

На початку 2000 р. зусилля американських дипломатів були спрямовані на гарантування максимальної безпеки ядерних об'єктів Індії й Пакистану, зокрема забезпечення жорсткого режиму перевезення й зберігання ядерних матеріалів, а також недопущення їх викрадення й передачі до рук режимів країн «вісі зла». У листопаді 2001 р. президент США Дж. Буш та індійський прем'єр А. Ваджпай оголосили про стратегічне партнерство між своїми державами, яке було закріплено Міждержавною угодою про регулярні консультації у сфері оборони, спільні військові навчання і продажів американської військової техніки.

Крім військово-безпекового інтересу США в регіоні, можна зазначити, що вплив США був зумовлений тим, що їх політика в АТР спрямована на усунення наявних і недопущення виникнення нових бар'єрів для своїх товарів і інвестицій. США підтримують такі об'єднання, як АСЕАН, АРФ і АТЕС, тобто ті організації і форуми, які дозволяють США зберігати лідируючі позиції в АТР. Очевидно, що Вашингтон не може не проявляти занепокоєння у зв'язку із зростаючою економічною і військовою потужністю КНР, яка закономірно приведе до посилення політичного впливу Китаю в АТР і втраті практично монопольної економічної і геополітичної регіональної і глобальної могутності США. Тому головним інструментом протидії США посиленню КНР нині є політичні і дипломатичні заходи стримуючого характеру (Чайковський, Казанцев, 2012).

Про політику «повернення», або «розвороту в Азію» (*pivot to Asia*), уперше заявила держсекретар США Х. Клінтон у жовтні 2011 р. (Н. Clinton, 2011). А на початку першого президентського терміну Б. Обама в колах, близьких до адміністрації, висувалися ідеї про розширення взаємодії з Китаєм, що виразилися в концепції «великої двійки» (G2) або, іншими словами, створення системи привілейованого американо-китайського партнерства з ключових питань світового порядку денного (Brzezinski, 2009). Проте на пропозицію Б. Обами щодо створення G2 під час візиту в Пекін у листопаді 2009 р. від китайської сторони прослідувала відмова. У результаті відмови з весни-літа 2010 р. в американо-китайських стосунках знову настав період протистояння. Нині взаємодію США і КНР можна охарактеризувати поєднанням суперечливих тенденцій суперництва і співпраці. При цьому політика Вашингтону в АТР спрямована в основному на стримування амбіцій і можливостей Китаю як регіонального центру силу, так й провідного політичного актора в перспективі.

В умовах протистояння та закріплення свого місця та впливу в регіоні США, Китаю та Японії, країни Південно-Східної Азії, зокрема країни АСЕАН, почали впроваджувати політику хеджування, яка полягала в такому: країна може обрати одностороннє чи багатостороннє балансування, будувати власних оборонних здібностей як стримування іншої сили чи може обрати альянс або близьку стратегічну співпрацю з іншими країнами у відповідь на виклик і містити загрозливу силу (Walt, 1987).

Слід також зазначити, що США, як і раніше, виступають ключовим постачальником критичних товарів безпеки та партнером у боротьбі з тероризмом у регіоні. Відповідно до цієї ролі, регіон співпрацює з Вашингтоном, щоб підвищити безпеку трьома іншими способами: поглибити економічні зв'язки, нарощувати внутрішні можливості балансування окремих країн і допомогти регіону загалом диверсифікувати і запобігти залежності від Китаю, управляти ключовими кризовими питаннями, такими як Тайвань і Корейський півострів, спільно з іншими великими державами, підтримувати зусилля зі взаємодії з Китаєм і регіоном через багатосторонні встанови.

Таким чином, військові інтереси США в регіоні визначаються насамперед тим, що одними з найважливіших вузлів в АТР є небезпека військово-політичного характеру, загроза в економічній сфері, терористична активність угруповань у регіоні і проблема наркобізнесу, а також невирішені демографічні й екологічні проблеми.

Аналіз американського курсу щодо АТР дозволяє припускати, що зовнішньополітичні дії США пов'язані не стільки зі «стратегічним обмеженням», скільки з пристосуванням до нової міжнародної ситуації. АТР розглядається Сполученими Штатами як відповідним регіоном для створення зовнішньополітичних умов такого відновлення. На їхню думку, зростання АТР має продовжитися не за рахунок послаблення США. Навпаки, економічне відновлення США бачиться в безпосередньому зв'язку із зростанням регіону. При цьому з АТР пов'язана основна політико-економічна проблема Сполучених Штатів – стосунки з Китаєм.

У процесі дослідження інтересів США в АТР необхідно приділити увагу аналізу співробітництва США з провідними країнами АТР. Шість із десяти основних торгових партнерів США в АТР – Канада, КНР, Японія, Південна Республіка Корея, Мексика, Гонконг. Нині в АТР зосереджені головні для США виклики XXI ст.: підйом Китаю, зростаючий вплив Індії, регіональна нестабільність, істотно пов'язана з ядерною загрозою з боку КНДР. Усе це змушує Вашингтон не лише зміцнювати свої традиційні політичні союзи, але і займатися пошуком нових партнерів у регіоні.

Таким чином, для США значущість АТР збільшується із позиції як можливостей, так і ризиків. Ще в Національній військовій стратегії США (2011 р.) зазначається, що «національні стратегічні пріоритети і інтереси все більше концентруватимуться в АТР. Доля регіону в глобальному багатстві росте, підштовхуючи до нарощування військового потенціалу. Це веде до швидкої зміни регіональної структури безпеки, створює нові виклики і можливості для нашої національної безпеки і лідерству» (The National Military Strategy of the United States of America, 2011).

Одним з етапів формулювання нової зовнішньополітичної стратегії США в АТР стало прийняття 5 січня 2012 року документа «Збереження глобального лідерства США. Пріоритети для оборони в XXI столітті». У заголовку документа, як, втім, і в самому тексті, важливе не стільки підтвердження претензій на глобальне лідерство, скільки основний акцент на необхідність досягнення і збереження «стійкості» регіональних позицій США саме в АТР (Підбєрезкін, Харкевич, 2015).

У документі зазначається, що поява Китаю як регіональної держави здатна вплинути на економіку і безпеку по-різному, тому зростання військової потужності Китаю має супроводжуватися більшою ясністю в його стратегічних намірах із метою уникнути виникнення тертя в регіоні. Таким чином, США ясно дали зрозуміти, що вони зміщують свої стратегічні пріоритети в зону АТР і відтепер діють в її підтримці і інтересах. Політику США за часів Б. Обама в АТР, де особливий інтерес становить його субрегіон – Південно-Східна Азія, визначає кілька пріоритетів: активне залучення США в процеси регіону, яке охоплює військову присутність та невоєнні програми. Оновлення та зміцнення зв'язків з Японією, Південною Кореєю, Таїландом, Австралією і Філіппінами. Поглиблюється партнерська співпраця з Індією, Індонезією, Сінгапуром, Малайзією і Новою Зеландією, розвиваються стосунки з такими регіональними структурами, як АСЕАН, вибудовування стосунків з Китаєм, маючи на увазі швидке зростання його геополітичної та економічної ваги і впливу в АТР й за його межами. «У довгостроковій перспективі Китай як регіональна держава матиме потенціал, який усебічно зачіпає економіку США і нашу безпеку» (Sustaining U.S. Global Leadership, 2012).

Виходячи з цих двох пріоритетів геополітичної стратегії США в АТР, які були визначені в 2012 р. та донині залишаються основними для США, слід розглядати й особливості співпраці США з провідними країнами АТР.

Зі швидким зростанням національної потужності Китаю за останні десятиліття, міжнародний вплив США сильно постраждав через війну з тероризмом і глобальну фінансову кризу. Для компенсації стратегічних помилок адміністрація Б. Обами в 2009 році приступила до реалізації стратегії «Перебалансування Азіатсько-Тихоокеанського регіону». Для китайського уряду підтримка стабільного розвитку китайсько-американських стосунків є одним із найважливіших аспектів у китайському дипломатичному стратегічному позиціонуванні. Китай пропонував побудувати нові стосунки між великими державами.

Ще на початку першого президентського терміну Б. Обами в 2009 р. Національна розвідувальна рада США представила аналітичну доповідь «Глобальні тенденції до 2025 року: світ, що міняється», в якій зазначено, що в майбутньому у світі збережеться посилення чинника міжнародного тероризму, а також збільшення низки регіональних конфліктів, які зачіпатимуть національні інтереси США, глобальне лідерство США поступово скорочуватиметься, і в міжнародному співтоваристві будуть з'явитися невідконтрольні США сили. У міру прискорення глобалізації світової економіки зростання благополуччя і могутності перетикатиме із Заходу на Схід. Найбільш швидкими темпами буде рости вплив Китаю. Світ буде поділений між союзниками і супротивниками двох наддержав – США і Китаю (РФ, Індія, Японія, Німеччина, Великобританія, Франція) (Global Trends 2025: A Transformed World, 2008). У той самий час дедалі більший розвиток отримує ідея економічного та політичного альянсу США і Китаю – «Химерика», яка, на думку Н. Фергюсона та М. Шуларіка, означає, що Китай і Америка – це, практично, загальна економіка за абсолютно відмінною політикою, абсолютно різною культурою та різними цінностями.

Першим кроком у цьому напрямі могла б стати угода щодо фінансових проблем, яка об'єднала б можливості двох валют, – юаня і долара. Розвиток американо-китайських стосунків міг би істотно змінити архітектуру системи міжнародної безпеки. Проте одне з основних питань, яке гальмує співпрацю Вашингтону та Пекіна, – це позиція США щодо Тайваню. Найбільш бажаний для Китаю варіант розвитку подій щодо Тайваню – його самостійне рішення на добровільне об'єднання з Китаєм на максимально м'яких умовах відповідно до принципу «одно держава – два устрою». Тайвань у цьому випадку відмовиться від свого державного прапора й інших символів суверенної держави. У таких умовах, як наслідок, усі угоди США і Тайваню будуть скасовані, в тому числі і щодо китайських морів та Тайванської протоки. Реалізація подібного сценарію могла б сильно вплинути на імідж США як світового гегемона і водночас прославила б Китай.

Таким чином, союз США і Китаю вимагає від Америки піти на низку важливих поступок, але Вашингтон до таких дій не готовий, як і до переговорів про ядерне роззброєння. Західна академічна думка поділена на два «табори». Одні вважають, що США і далі домінуватимуть у світі, інші віддають перевагу КНР. Так, Зб. Бжезінський підкреслював, що до 2025 р. навряд чи якась держава оспорить глобальне панування США (Зб. Бжезінський, 2000).

Співпрацю Пекіна і Вашингтону можна охарактеризувати як досить широку, передусім, це пов'язано з сильною взаємозалежністю економік КНР та США, так, товарообіг між державами становить одну третину світового товарообігу. КНР і США встановили дипломатичні стосунки 37 років тому і ніхто не чекав такої сильної динаміки в розвитку двосторонніх стосунків. Безумовно, між двома країнами є структурні протиріччя, такі як політичні ідеї (демократія і комунізм) і режими двох країн. Багато представників американської еліти вважають зростаючу економічну потужність Китаю і посилення його міжнародного впливу потенційним викликом для американського глобального лідерства.

Із середини 2013 року можна спостерігати покращення американо-китайських стосунків. Так, у червні 2013 року результатом зустрічі лідерів двох країн головою КНР Си Цзиньпін було оголошено про побудову «нових стосунків між двома великими державами» без конфліктів, без конфронтації, в дусі взаємної поваги, співпраці і взаємовигідності. У листопаді 2014 року вони продовжували переговори вже в Пекіні.

Під час зустрічі з президентом Б. Обамою 25 вересня 2015 року обидві сторони досягли консенсусу за широким колом питань, включаючи координацію макроекономічної політики, зміни клімату, глобальної безпеки, охорони здоров'я, боротьби з міжнародним тероризмом і ядерним нерозповсюдженням. Мережева безпека була однією із серйозних відмінностей між двома країнами до візиту китайського лідера. З цього питання керівники двох країн провели відвертий діалог, роз'яснили свої наміри і домовилися про консенсус встановлення механізму діалогу високого рівня по боротьбі з кіберзлочинністю. Це повною мірою демонструє, що КНР і США можуть сприяти глобальній співпраці з ключових питань міжнародної повістки.

Другий напрям співпраці США в АТР пов'язаний з їхніми двосторонніми договорами з Японією, Філіппінами та іншими провідними державами регіону, а також із регіональною структурою – АСЕАН.

У постбіполярний період співпраця США з країнами АТР розпочалася ще з адміністрації Б. Клінтона, яка визначила Південно-Східну Азію основною сферою своєї зовнішньої політики США. Держсекретар У. Крістофер у своїх виступах 1993 р. пояснював, що, хоча Європа залишається в центрі зовнішньої політики США, перетворення країн Тихоокеанського кільця на глобальний центр економічного динамізму зумовлює необхідність скористатися економічними і дипломатичними можливостями в Тихоокеанському регіоні, що виникли після закінчення «холодної війни» (Warren Christopher, 1993). Для цього було використано дві події: головування США в АТЕС в 1993 р. і перший закордонний візит президента Б. Клінтона в Японію на саміт «G7» в Токіо в липні цього року. У результаті жорсткої позиції Вашингтону в 1994–1995 рр. було підписано 20 угод, які відкрили основні ринки Японії американському експорту.

Проте видимі зміни в діалозі з країнами АТР сталися за часів Б. Обама. У стосунках з АСЕАН був узятий курс на поживлення взаємодії як з Асоціацією загалом, так і з її окремими учасниками. Конкретними кроками в цьому напрямі стали призначення американського представника при АСЕАН, підписання Договору про дружбу і співпрацю в Південно-Східній Азії, приєднання США до Східноазійського саміту (до участі в якому американська сторона раніше не виявляла цікавості) (Limaye, 2010).

Окрім традиційного партнерства, на двосторонньому рівні істотна увага була приділена стосункам з Індонезією, В'єтнамом, М'янмою, а також Лаосом і Камбоджею. Між США і Індонезією в 2008 р. була ініційована програма усеосяжного партнерства, що охоплює сфери торгівлі і інвестицій, безпеки, освіти, охорони здоров'я, енергетики, зміни клімату і ядерного нерозповсюдження (Murphy, 2010). Новим напрямом політики США в Південно-Східній Азії стало «прагматичне залучення» М'янми – після початку переходу від військового до цивільного режиму в цій країні.

Квінтесенцією зростаючої американської уваги до АТР стала відома стаття держсекретаря Х. Клінтон «Тихоокеанське століття Америки» від 2011 р. На думку держсекретаря, необхідність розширення американської присутності в АТР має пов'язуватися з двома ключовими завданнями: забезпечення стабільності і безпеки в регіоні в умовах збереження старих загроз (ситуація на Корейському півострові, проблеми ядерного нерозповсюдження) і зростання нових (природні катаклізми і територіальні спори в Південно-китайському морі); забезпечення сприятливих зовнішньополітичних умов для американської економіки, включаючи експортні й інвестиційні можливості в регіоні. Слід зазначити, що погляд щодо ролі США в забезпеченні миру в регіоні продовжують Д. Трамп та Дж. Байден. Так, 15 вересня 2021 р. США, Великобританія та Австралія оголосили про створення нового регіонального партнерства, яке отримало назву «AUKUS», націлений на встановлення передового трибічного партнерства у сфері безпеки. Діяльність Альянсу спрямована на захист загальних інтересів в АТР, де використовуватимуться спільні технології, промислові бази і ланцюжки постачань. Китай розглядає ці процеси як частину дій, спрямованих проти нього. По суті, він піддав до серйозної критики атомні підводні човни, які робитимуться в Австралії під головуванням AUKUS (Mustafa Cem Kouyuncu, 2021).

Далі Х. Клінтон зазначає, що елементами регіональної стратегії США в АТР, спрямованими на досягнення вказаної мети, мають стати такі дії: зміцнення двосторонніх військово-

політичних альянсів і адаптація їх до нових умов; налагодження діалогу із зростаючими державами (насамперед із Китаєм); активізація діяльності в багатосторонніх інститутах співпраці; розширення торгівлі й інвестицій у регіоні; зміцнення американської ширококомасштабної військової присутності; просування демократії і захист прав людини (Clinton, 2011).

Таким чином, різка активізація співпраці між США і АСЕАН сталася з початком проведення нової американської стратегії в АТР, що виразилася в переорієнтації зовнішньополітичних пріоритетів США. Основу співпраці США і АСЕАН у сфері політики, безпеки і соціокультурного розвитку становить Партнерство у сфері ефективного управління, рівноправного і стійкого розвитку і безпеки (PROGRESS). Члени Партнерства розвивають співпрацю в рішенні таких завдань, як протидія міжнародним злочинам, захист прав людини, ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій, а також розвиток у сфері науки і техніки і інших областях (ASEAN-U.S. Partnership for Good Governance, equitable and sustainable development and security). Розпочата реалізація запропонованою в 2012 р. американською стороною Ініціативи розширеної економічної взаємодії США – АСЕАН (Е3), що передбачає розвиток багатопланової співпраці. Вона припускає стимулювання міжнародних інвестицій шляхом встановлення єдиної політики щодо виходу на ринок, прозорості і відповідальності бізнесу.

Сполучені Штати також виступили інвестором країн АСЕАН у таких галузях, як промислове виробництво, фінанси і страхування, небанківські холдингові компанії. Нова стратегія стосунків з АСЕАН демонструє не лише країнам АСЕАН, але і усій Азії, що США визнають за Асоціацією роль центру в новій регіональній архітектурі торгівлі і безпеки, тим самим показуючи, насамперед Китаю, серйозність американських намірів із побудови довгострокових зв'язків з АСЕАН. У зоні особливої уваги американської адміністрації опинилися проблеми вільної торгівлі в регіоні.

Отже, аналіз основних напрямів інтересів США в АТР свідчить, що США розглядають АТР як об'єкта доповнення своїх економічної, політичної і військової сил. Опорою для збереження впливу США в АТР є передове базування збройних сил, а також двосторонні альянси з Японією, Австралією і Південною Кореєю, співробітництво с регіональними утвореннями: АСЕАН та АУКУС. Стосовно взаємовідносин із Китаєм, то політика США спрямована на стримування його амбіцій і можливостей як регіонального центру сили і провідного політичного актора.

Література

- Бжезінський З. (2000) Велика шахівниця. Львів-Івано-Франківськ. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Vzhezinski_Zbigniev/Velyka_shakhivnytsia.pdf
- Головченко В. Формування американсько-індійського стратегічного партнерства в контексті ядерного нерозповсюдження. *Сполучені Штати Америки у сучасному світі: політика, економіка, право, суспільство*. 2015. Ч. 2. С. 165–175.
- Підберезних І. Країни Південно-Східної Азії та політика балансування між США та Китаєм. *Сполучені Штати Америки у сучасному світі: політика, економіка, право, суспільство*. 2015. Ч. 2. С. 222–229.
- Чайковский М.М., Казанцев А.А. Сравнение военных потенциалов США, КНР и некоторых стран Азиатско-Тихоокеанского региона с точки зрения западных аналитиков. *Вестник МГИМО*. 2012. № 4. С. 109–116.
- ASEAN-U.S. Partnership for Good Governance, equitable and sustainable development and security (ASEAN-U.S. Progress). URL: <https://www.dai.com/our-work/projects/southeast-asia-asean-us-partnership-good-governance-equitable-and-sustainable>
- Brzezinski Z. (2009) The Group of Two that could change the world. *The Financial Times*. URL: <https://www.ft.com/content/d99369b8-e178-11dd-afa0-0000779fd2ac>
- Clinton H. (2011) America's Pacific Century. *Foreign Policy*. URL: <https://2009-2017.state.gov/secretary/20092013clinton/rm/2011/11/176999.htm>
- Global Trends 2025: A Transformed World (2008) URL: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2008/11/Global-Trends-2025.pdf>
- Limaye S.P. (2010) Introduction: America's Bilateral Relations with Southeast Asia – Constraints and Promise. *Contemporary Southeast Asia*. Vol. 32, No. 3. P. 312.
- Murphy S.M. (2010) US Rapprochement with Indonesia: From Problem State to Partner. *Contemporary Southeast Asia*. Vol. 32, No. 3. P. 362–397.

- Mustafa Cem Koyuncu A New Geopolitical Fault Line: AUKUS. URL: <https://www.ankasam.org/a-new-geopolitical-fault-line-aucus/?lang=en>
- Santa-Cruz A. (2005) Out of the Blue: The Pacific Rim as a Region. *Portal Journal of Multidisciplinary International Studies*. Vol. 2. No. 2 July. URL: <https://epress.lib.uts.edu.au/journals/index.php/portal/article/view/107>
- Stephen M. Walt (1987) *The Origins of Alliances*. Ithaca: Cornell University Press. URL: <http://www.olivialau.org/ir/archive/wal19.pdf>
- Sustaining U.S. (2012) *Global Leadership: Priorities for 21st Century Defense*, Department of Defense, Washington, D.C. URL: https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/dod/defense_guidance-201201.pdf
- The National Military Strategy of the United States of America, Washington DC., 2011. URL: <https://www.files.ethz.ch/isn/154942/US%20National%20Military%20Strategy%202011.pdf>
- Warren Christopher *In the Stream of History: Shaping Foreign Policy for a New Era*. Stanford, 1993. 586 p. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/1998-07-01/stream-history-shaping-foreign-policy-new-era>

References

- ASEAN-U.S. Partnership for Good Governance, equitable and sustainable development and security (ASEAN-U.S. Progress). URL: <https://www.dai.com/our-work/projects/southeast-asia-asean-us-partnership-good-governance-equitable-and-sustainable>
- Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) The Office of the U.S. Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/association-southeast-asian-nations-asean>
- Brzezinski Z. (2009) The Group of Two that could change the world. *The Financial Times*. URL: <https://www.ft.com/content/d99369b8-e178-11dd-afa0-0000779fd2ac>
- Bzhezins`kyj 3. (2000) Vely`ka shaxivny`cya [The big chessboard]. L`viv – Ivano-Frankivs`k. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bzhezinski_Zbigniev/Velyka_shakhivnytsia.pdf (in Ukrainian).
- Chaykovskiy M.M., Kazantsev A.A. (2012) Sravneniye voyennykh potentsialov SShA. KNR i nekotorykh stran Aziatsko-Tikhookeanskogo regiona s tochki zreniya zapadnykh analitikov [Comparison of the military capabilities of the United States, China and some countries of the Asia-Pacific region from the point of view of Western analysts]. *Vestnik MGIMO [MGIMO Bulletin]*. № 4. S. 109–116.
- Clinton H. (2011) America's Pacific Century. *Foreign Policy*. URL: <https://2009-2017.state.gov/secretary/20092013clinton/rm/2011/11/176999.htm>
- Global Trends 2025: A Transformed World, 2008. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2008/11/Global-Trends-2025.pdf>
- Golovchenko V. (2015) Formuvannya amery`kans`ko-indijs`kogo strategichnogo partnerstva v konteksti yadernogo nerozpovsyudzhennya [Formation of the American-Indian strategic partnership in the context of nuclear non-proliferation]. *Spolucheni Shtaty` Amery`ky` u suchasnomu sviti: polity`ka, ekonomika, pravo, suspil`stvo [The United States of America in the modern world: politics, economics, law, society]*. Ch. 2. 2015. S. 165–175.
- Limaye S.P. (2010) Introduction: America's Bilateral Relations with Southeast Asia – Constraints and Promise. *Contemporary Southeast Asia*. Vol. 32, No. 3. P. 312.
- Murphy S.M. (2010) US Rapprochement with Indonesia: From Problem State to Partner. *Contemporary Southeast Asia*. Vol. 32, No. 3. P. 362–397.
- Mustafa Cem Koyuncu A New Geopolitical Fault Line: AUKUS. URL: <https://www.ankasam.org/a-new-geopolitical-fault-line-aucus/?lang=en>
- Pidbereznyh I. Krayiny` (2015) Pivdenno-Shidnoyi Aziyi ta polity`ka balansuvannya mizh SShA ta Ky`tayem [Southeast Asian countries and the policy of balancing between the United States and China]. *Spolucheni Shtaty` Amery`ky` u suchasnomu sviti: polity`ka, ekonomika, pravo, suspil`stvo [The United States of America in the modern world: politics, economics, law, society]*. Ch. 2, S. 222–229.
- Santa-Cruz A. (2005) Out of the Blue: The Pacific Rim as a Region. *Portal Journal of Multidisciplinary International Studies*. Vol. 2. No. 2 July. URL: <https://epress.lib.uts.edu.au/journals/index.php/portal/article/view/107>
- Stephen M. Walt (1987) *The Origins of Alliances*. Ithaca: Cornell University Press URL: <http://www.olivialau.org/ir/archive/wal19.pdf>
- Sustaining U.S. (2012) *Global Leadership: Priorities for 21st Century Defense*, Department of Defense, Washington, D.C. URL: https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/dod/defense_guidance-201201.pdf
- The National Military Strategy of the United States of America, Washington DC., 2011. URL: <https://www.files.ethz.ch/isn/154942/US%20National%20Military%20Strategy%202011.pdf>
- Warren Christopher (1993) *In the Stream of History: Shaping Foreign Policy for a New Era*. Stanford. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/1998-07-01/stream-history-shaping-foreign-policy-new-era>

Анотація

Миросердна І. М., Краснопольська Т. М. Інтереси США в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні: кінець ХХ – початок ХХІ століття. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу уявлень щодо визначення місця США в межах АТР, їх інтересів та перспектив співпраці з провідними країнами регіону. Встановлено, що в умовах значних змін в усіх сферах життєдіяльності Азіатсько-Тихоокеанський регіон позиціонує себе як перспективний, динамічний та процвітаючий, за яким майбутнє, а серед факторів, які свідчать про це, можна виокремити такі: географічне положення, розташування в межах регіону основних світових економік та політичних акторів, стрімкий інтеграційний процес у межах регіону, який характеризується інтенсивним формуванням регіональних форумів і механізмів, сприяючи тісному взаємовідношенню між основними суб'єктами регіону і посиленню його позицій у світовому політичному процесі. У межах статті визначені основні стратегічні інтереси США в АТР, серед яких можна зазначити: заохочення економічної лібералізації та інвестиційно-торговельного проникнення на ринки країн субконтиненту, недопущення повномасштабного конфлікту між Індією та Пакистаном та недопущення поширення ядерної зброї поза межами регіону в нестабільні країни, подальша кампанія боротьби з міжнародним тероризмом, розвиток взаємовигідної багатогалузевої співпраці США з Індією, Японією, Австралією в межах так званого «Чотиристороннього діалогу щодо безпеки» (QUAD). Також у статті зазначено, що економічне відновлення США бачиться в безпосередньому зв'язку зі зростанням Азіатсько-Тихоокеанського регіону, становленням вільної торгівлі в регіоні, проте наприкінці ХХ століття спостерігався пріоритет традиційним військово-політичним альянсам, високій мірі милітаризації американської зовнішньої політики в цьому регіоні. Встановлено, що політика Вашингтону в АТР спрямована в основному на стримування амбіцій і можливостей Китаю як регіонального центру сили, так і провідного політичного актора в перспективі через застосування політичних та дипломатичних заходів стримуючого характеру.

Ключові слова: Азіатсько-Тихоокеанський регіон, США, політичні інтереси, військові інтереси, інтеграційні процеси, АСЕАН, АТЕС.

Summary

Myloserdna I. M., Krasnopolska T. M. US interests in the Asia-Pacific region: the end of the twentieth - beginning of the twenty-first century. – Article.

The article is devoted to the analysis of ideas on determining the place of the United States within the Asia-Pacific region, their interests and prospects for cooperation with leading countries in the region. It is established that in the conditions of significant changes in all spheres of life the Asia-Pacific region positions itself as perspective, dynamic with prosperous future, and among the testifying factors, it is possible to allocate the following: geographical location, location within the region of major world economies and political actors, rapid integration process within the region, characterized by intensive formation of regional forums and mechanisms, contributing to the close relationship between the main actors in the region and strengthening its position in the world political process. The article identifies the main strategic interests of the United States in the Asia-Pacific region, including: encouraging economic liberalization and investment and trade penetration into the markets of the subcontinent, preventing a full-scale conflict between India and Pakistan and preventing the spread of nuclear weapons outside the region, fight against international terrorism, development of mutually beneficial multidisciplinary US cooperation with India, Japan, Australia within the framework of the so-called "Quadrilateral Security Dialogue" (QUAD). The article also notes that the economic recovery of the United States is seen in direct connection with the growth of the Asia-Pacific region, the formation of free trade in the region, however, in the late twentieth century there was a priority for traditional military-political alliances, a high degree of militarization of American foreign policy in the region. It is established that Washington's policy in the Asia-Pacific region is aimed primarily at curbing the ambitions and capabilities of China as a regional center of power and a leading political actor in the future through the use of political and diplomatic deterrent measures.

Key words: The Asia-Pacific region, USA, political interests, military interests, the integration processes, ASEAN, APEC.